

Konzervanty jsou všude kolem nás. Každý den, když se napijeme limonády z plastové láhve, když si hlavu myjeme šamponem, nebo když si jenom vyčistíme zuby. Mají totiž jednu zásadní vlastnost - i v nepatrných koncentracích zastavují na určitou dobu růst nejrůznějších mikroorganismů, a tím dávají výrobkům čas, než podlehnou přirozenému koloběhu látek v přírodě a poslouží jako potrava mikroskopické říši. Není tedy divu, že jsou vítaným pomocníkem všude tam, kde je zapotřebí zaručit určitou dobu skladovatelnosti. Tento popis ale předurčuje konzervantům i další vlastnost. V čistém stavu jsou totiž konzervační látky většinou ne-li rovnou jedovaté, tak alespoň dráždivé.

Jako první konzervant přišel na světlo světa dobře známí líh neboli ethanol. Líh není primárně určen pro konzervaci, což někteří výrobci rychle pochopili a své produkty konzervují lihem. Prohlásit takový produkt za výrobek bez konzervantů tedy dává smysl. Ale vidíme na tomto jasném příkladu, že výrobek bez konzervantů ještě automaticky neznamená hypoalergenní nebo šetrný. Líh je totiž látka mnohem dráždivější než jiné látky primárně určené pro konzervaci a navíc se musí použít o řád vyšší koncentrace (cca 15 %). Líh je ovšem mnohem méně toxický než další rozšířený konzervant - formaldehyd. Mnoho konzervantů funguje právě na postupném uvolňování formaldehydu a někteří průmysloví výrobci neváhají použít čistý formaldehyd i do kosmetiky.

Parabeny se používají jako kosmetický konzervant již hodně dlouhou dobu. Jedná se o směsi esterů para-hydroxybenzoové kyseliny. Někteří lidé na ně nedají dopustit a jiní by je nejradši viděli v propadlišti dějin. Ti první jsou většinou tvůrci receptur a ti druzí dermatologové. Je pravdou, že na parabeny existují opravdu ošklivé alergické reakce asi u 0,5-1 % populace, což ještě neznamená statisticky výrazný problém. Problémem ovšem je, že parabeny se používají velmi často, tím pádem expozice obyvatelstva je mnohem větší a pravděpodobnost výskytu alergické reakce se dramaticky zvyšuje.

Každý výrobek bez konzervantů naopak pravděpodobnost snižuje, a tím přispívá k celkovému zdraví nás všech. Ovšem kosmetika bez konzervantů má jednu velkou nevýhodu. Nepoužijeme-li v receptuře konzervant, nebo alespoň antimikrobiální látky, podléhá taková kosmetika rychle bakteriím, kvasinkám, plísním nebo houbám a je třeba ji uchovávat v naprosté sterilitě, tmě a hlavně v chladu. Při optimálních podmínkách může kosmetika bez konzervantů vydržet i několik měsíců. Výjimku tvoří olejová kosmetika, tedy bezvodá, kde konzervant není zapotřebí, zato však jsou třeba antioxidanty, kterých má příroda naštěstí velkou zásobu (karotenoidy, tokoferoly, polyfenolycké látky a podobně).

A tak výrobky, které obsahují vodu, se bez konzervačního systému neobejdou. Konzervanty ve výrobcích Nobilis Tilia jsou vybírány tak, aby měly co nejmenší senzitivizující potenciál a co možná největší účinnost. Nejběžněji používaný konzervant je směsí aktivních látek. Jsou to benzoová kyselina, fenoxylethanol, dehydroacetová kyselina, ethylhexylglycerin a polyaminopropyl biguanid. Benzoová kyselina je běžný konzervant jak v kosmetice, tak v potravinářství. Její senzitivizující potenciál je velmi nízký stejně jako její toxicita. Dehydroacetová kyselina je méně běžný konzervant, mající velmi nízkou toxicitu a senzitivizující potenciál. Fenoxylethanol (nebo také růžový éter či monofenylglykoléter) se v lidském organismu rychle odbourává a v kosmetice zesiluje účinek obou látek tím, že zvyšuje propustnost buněčných membrán.

Používaná koncentrace se pohybuje v rozmezí od 0,2 do 0,4 % (všechny složky dohromady), což je zcela v souladu jak se zákonem, tak i s naším svědomím. Záruční doba výrobků Nobilis Tilia, která se pohybuje v rozmezí 9-12 měsíců, nám umožňuje udržet procento konzervace na velmi nízké úrovni, což přináší výhodu zvýšené účinnosti.

Do certifikovaných přírodních a bio výrobků (CPK a CPK BIO), které obsahují vodu však výše uvedený konzervant dle standardů použít nelze. Zde používáme směs benzoanu sodného, sorbanu draselného a kyseliny mléčné. Sorban a benzoan jsou běžnými potravinářskými konzervanty a jejich celková koncentrace ve výrobku nepřekračuje 0,5 %. Kyselina mléčná se používá k dosažení optimálního pH pro konzervant a také pro její příznivý vliv na lidskou pokožku.

Novým trendem v konzervování přírodní kosmetiky je používání tzv. multifunkčních látek, které v přípravku hrají více rolí zároveň. V poslední době se tak můžeme setkat s výrobky, které jsou konzervované kombinací speciálních emulgátorů (monoacyl glycerolů s krátkým řetězcem, MAG) a látek zvyšujících propustnost buněčných membrán, což jsou nejrůznější estery glykolu a glycerolu. Příkladem takové konzervace mohou být kupříkladu deodoranty Nobilis Tilia.

Konzervačním látkám v kosmetice, stejně jako v potravinách, bychom měli věnovat pozornost. Čím delší je doba spotřeby kosmetického výrobku, tím silnější musí být konzervační systém. Jednotlivé kosmetické konzervanty se od sebe liší mírou rizika alergizace. Přestože žádný konzervant není přírodním zázrakem, hlavní konzervační systémy Nobilis Tilia snáší bez reakcí i kojenecká pokožka, jak prokázaly laboratorní testy. Navíc jsou v přírodě plně odbouratelné, takže nezatěžují životní prostředí. Na žádnou složku se dosud nevyskytly alergické a ani jiné nežádoucí reakce. Vhodné konzervanty do výrobků Nobilis Tilia volíme vždy tak, aby co nejméně narušovaly vyváženou přírodní kompozici a zároveň zaručily dostatečnou trvanlivost.